

Tür: Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi:09.04.2019

Kabul Tarihi:06.05.2019

Atıf Künyesi: Körsulu, H. (2019).“Sinabiç’tan (Dalisandos?) İthal Seramikler: Doğu Sigillata A, Kıbrıs Sigillatası, Kurşun Sırlı Seramik”, *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 15-31.

SİNABIÇ’TAN (DALISANDOS?) İTHAL SERAMİKLER: DOĞU SİGİLLATA A, KIBRIS SİGİLLATASI, KURŞUN SIRLI SERAMİK

Hatice KÖRSULU*

Özet

Sinabiç antik yerleşim alanının, antik ve modern kaynaklarda Dalisandos kenti olduğu önerilmektedir. Kentte yürütülen yüzey araştırmalarında yoğun miktarda Hellenistik ve Roma Dönemleri’ne ait seramikler ele geçmiştir. Bu çalışmada yerleşimden ele geçen Doğu Sigillata A, Kıbrıs Sigillataları ve Kurşun Sırlı Seramikler değerlendirilmiştir.

Sinabiç (Dalisandos?), Doğu Akdeniz kıyılarını Anadolu’nun iç kesimlerine bağlayan Sertavul Geçidi üzerinde yer almaktadır. Doğu Sigillata A Seramikleri, Kıbrıs Sigillataları ve Kurşun Sırlı Seramikler, Geç Hellenistik ve Erken Roma Dönemleri’nde Anadolu’nun güney ve güneybatı kıyıları, Suriye-Filistin Bölgesi ve Kıbrıs’ın popüler kaplarıdır. Bu ithal seramik grupları, Sinabiç (Dalisandos?) ve çevresinin, Geç Hellenistik ve Erken Roma Dönemleri’nde bu bölgelerle yakın ilişkilerinin olabileceğini işaret etmektedir ve sözü edilen seramikler, kente birlikte ulaşmış olmalıdır.

Doğu Sigillata A Seramikleri arasında Hayes Form 2A (MÖ geç 2. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl), 49-50 (MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl), 40C (Traianus Dönemi) ve 60 (MS 2. yüzyıl) tipleri tespit edilmiştir. Kıbrıs Sigillatası grubuna ait Hayes Form P5 (MS 1.yüzyılın ilk yarısı) ve P12’ye (MS 1. yüzyıl-2. yüzyılın ilk yarısı) ait birer parça bulunmuştur. Kurşun Sırlı Seramiklere ait ise kadeh/kantharos (MÖ 1. yüzyılın 2. yarısı ile MS 1. yüzyıl) olduğu anlaşılan iki kaba rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Isauria Bölgesi, Sinabiç (Dalisandos?), Geç Hellenistik Dönem, Erken Roma Dönemi, Doğu Sigillata A, Kıbrıs Sigillatası, Kurşun Sırlı Seramik.

Imported Pottery from Sinabiç (Dalisandos?): Eastern Sigillata A, Cypriot Sigillata, Lead-Glazed Pottery

Abstract

It is suggested that the settlement area of the ancient city of Sinabiç is the ancient city of Dalisandos in ancient and modern sources. The surveys conducted here revealed a large amount of Hellenistic and Roman pottery. In this study, imported groups consisting of Eastern Sigillata A, Cypriot Sigillata and Lead-Glazed Pottery were evaluated.

Sinabiç (Dalisandos) is located on the Sertavul Pass, which connects the eastern Mediterranean coast to the interior of Anatolia. Eastern Sigillata A Ware, Cypriot Sigillata, and Lead-Glazed Pots are the popular pots of the southern and southwestern shores of Anatolia, the Syrian-Palestinian region and Cyprus in the Late Hellenistic and Early Roman periods. According to this, it is understood that Sinabiç (Dalisandos) and its surroundings had close ties with these regions in the Late Hellenistic and Early Roman periods. These imported pottery groups probably arrived to the city together.

Hayes Form 2A (the late 2nd century BC to the 1st century AD), 49-50 (the late 1st century BC to the 1st century AD), 40C (Traianus period) and 60 (the 2nd century AD) types were identified among Eastern Sigillata A pots. Two parts belonging to Hayes Form P5 (the first half of the 1st century AD) and P12 (the 1st century to the first half of the 2nd century AD) were identified among Cypriot Sigillata. Two pieces of cups/kantharos bases were identified among Lead-Glazed Pottery. The two pots are generally dated to the second half of the 1st century BC and the 1st century AD.

Key Words: Isauria Region, Sinabiç (Dalisandos?), Late Hellenistic Period, Early Roman Period, Eastern Sigillata A, Cypriot Sigillata, Lead-Glazed Pottery.

* Dr. Öğr. Üyesi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü, Yunus Emre Yerleşkesi, Karaman/Türkiye, E-Mail:hkorsulu@gmail.com, Orcid: 0000-0002-0896-3210.

Giriş

Mersin'in Mut İlçesi'nin kuzeyinde bulunan Sinabiç'in, antik ve modern bazı kaynaklarda Dalisandos kenti olduğu önerilmektedir (Harita 1, Resim 1). Antik yazar Hierokles, Dalisandos'u Kladiupolis'in (Mut) yakınında Isauria kentleri arasında saymaktadır¹. Konstantin Porphyrogenotes, Isauria *dekapolisinin* onuncu şehri olarak sıralamaktadır². French, Dalisandos antik kentini Lykaonia Bölgesi'ndeki Belören yerleşimine lokalize etmektedir³. Bean-Mitford⁴ ve Ramsay⁵ Mut yakınındaki Sinabiç'a vermiştir. Hild-Hellenkemper de Dalisandos'un yeri için Sinabiç'in daha uygun olduğunu önermektedir⁶.

Sinabiç (Dalisandos?), doğu tarafı dışında üç tarafı uçurum olan doğal korunaklı yüksek bir tepe üzerindedir. Antik yerleşimin bulunduğu tepe üzerinde çeşitli yapı kalıntıları görülmektedir. Sur duvarının dışındaki doğu yamaçta ve kuzey yamaçlarda ise kentin *nekropolis*i bulunmaktadır (Resim 2). *Nekropolis*'te Roma Dönemi'ne ait yazıtlı ve kabartma süslemeli lahit mezarlar önemli bir yoğunluk göstermektedir. Bunların dışında *khamosoriumlar* ve kaya mezarları vardır⁷. Sinabiç'ta (Dalisandos?) yürütülen yüzey araştırmalarında yoğun Hellenistik ve Roma Dönemleri'ne ait seramikler bulunmuştur⁸. Buna göre kentin özellikle Roma Dönemi'nde parlak bir evre yaşadığı önerilmiştir⁹. Bu çalışmanın konusunu, Sinabiç (Dalisandos?) yüzey araştırmalarında tespit edilen seramikler arasında yer alan ithal gruplar oluşturmaktadır. Bunlar arasında Doğu Sigillata A, Kıbrıs Sigillata ve Kurşun Sırlı Seramikler bulunmaktadır.

Doğu Sigillata A Seramikleri (Kat. No: 1-6)

Terra sigillata olarak anılan kırmızı astarlı seramiklerin¹⁰ Doğu üretimlerinin en erken grubudur¹¹. Doğu Sigillata A Seramikleri'nin başlangıçta Pergamon kökenli oldukları düşünülmüştür¹². Ancak daha sonra kökeninin Doğu Akdeniz olduğu tespit edilmekle birlikte Doğu Akdeniz kıyılarında nerede üretildiği ise kesin olarak bilinmemektedir¹³. Bölgede tek veya birçok merkezde üretilmiş olabileceği düşünülmektedir. Pek kabul görmese de Kıbrıs'ın doğu kesiminde de bu kapların üretiminin yapıldığı önerilmektedir¹⁴.

Doğu Sigillata A Seramikleri'nin üretiminin, genel olarak MÖ 2. yüzyıl ortalarında başladığı kabul edilmektedir. Tarsos ve Antokheia buluntuları, bu tarihten biraz daha erkendir¹⁵. Gunneweg, Perlman ve Yellin de MÖ 3. yüzyıl sonları veya MÖ 2. yüzyıl başlarına vermektedirler¹⁶. En geç tarih olarak ise MS 2. yüzyıl başlarını önermişlerdir¹⁷. Hayes'in geç seri olarak ele aldığı tiplerle de Doğu Sigillata A üretiminin MS 2. yüzyıl sonlarına kadar sürdüğü anlaşılmaktadır¹⁸. Doğu Sigillata A Seramikleri, bütün Doğu Akdeniz Bölgesi ve Batı Akdeniz'deki merkezlere kadar ulaşan ve Doğu Sigillata'nın en uzun süre üretimi yapılan ve en yaygın grubudur. Sinabiç'ta az sayıda örnekle temsil edilmektedir. Birkaç parça, formu tespit edilemeyen gövde parçaları bulunmuştur (Resim 3). Formu anlaşılan kaplar arasında ise Hayes'in sınıflandırmasına göre Form 2A, 40C, 49-50 ve 60 tipleri ele geçmiştir.

Antiokeia Form 120, Samaria Form 1, Hayes Form 2A (Kat. No: 1)

Dik dudak kenarı hafif içe çekik geniş tabaklardır. Ağızdan gövdeye keskin bir dönüş yapan tip

¹ Hierocles, 710. 2.

² Konst. Porph. De them. s. 77.

³ French, 1984, s. 87.

⁴ Bean – Mitford, 1964-1968, s. 224.

⁵ Ramsay, 1890, s. 459.

⁶ Hild – Hellenkemper, 1990, s. 233.

⁷ Aşkın, 2017, s. 50-52.

⁸ Aşkın, 2014, s. 207-208; Aşkın, 2016, s. 106; Aşkın, Kurt, Alkan vd., 2018, s. 414; Körsulu 2018, s. 291.

⁹ Aşkın, 2017, s. 53.

¹⁰ Dragendorff, 1895, s. 18-155.

¹¹ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, s. 281-282; Zoroğlu 2003, s. 121.

¹² Zahn, 1904, s. 447-448.

¹³ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, s. 281-283.

¹⁴ Gunneweg, Perlman, Yellin, 1983, s. 10-14, 109-110; Williams, 1989, s. 8.

¹⁵ Hayes, 2008, s. 19.

¹⁶ Gunneweg, Perlman, Yellin, 1983, s. 95, 109.

¹⁷ A.g.e., s. 101-102.

¹⁸ Hayes, 1985a, s. 42; Hayes, 2008, s. 20.

genel olarak meyilli bir gövdeye sahiptir. Kaide halkası dardır. Ancak gövdedeki meyili dolayısıyla geniş bir formdur. Geniş tondoları çoğunlukla kazıma tekniğinde yapılmış konsantrik daireler veya ince rulet-tırtır bezemeleri ile süslüdür¹⁹. Doğu Sigillata A Kapları'nın en erken gruplarından²⁰. Sinabiç'ta bu forma ait sadece dudak kenarı korunmuş küçük bir parça tespit edilmiştir²¹.

Antiokheia örnekleri, kentte Geç Hellenistik Kırmızı Astarlı Seramikleri (Hellenistik-Pergamon) arasında yer almaktadır. Waagé, bunları dik kenarlı tabakların bir tipi olarak tanımlamış ancak bu tipler için kronolojik bir sıralamanın mümkün olmadığını söylemiştir²². Sinabiç örneği, kısa ve dik kenarı ile Antiokheia'nın bu formu ile yakındır.

Kenyon, Samaria buluntularını MÖ 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl arasına tarihlenmiştir. Ancak formun MÖ geç 2. yüzyılda ortaya çıkmış olabileceğini önermiştir²³.

Daha detaylı bir sınıflandırma yapan Hayes, Form 2'nin olasılıkla Form 3 ve 4'ten önce ortaya çıkan kaplar olduğunu söylemiştir. Form 2A'nın ağırlıklı olarak MÖ 2. yüzyılın 2. yarısına ait olmakla birlikte aşağı yukarı MÖ 100'den geç bir tarihe de ait olmadığını önermiştir²⁴.

Tarsus-Gözlükule'de bu tip ağız kenarına sahip bir kap, diğer merkezlere göre oldukça erkendir. Kap, höyüğün Orta Hellenistik Ünitesi'nin en üst tabakasından ele geçmiştir. Jones bu tabakayı, MÖ 3. sonu-erken 2. yüzyıla vermiştir²⁵.

Samsat Form 1 tabakları bu kaplardandır. Samsat buluntularının ele geçtiği yapı katlarına göre içe çekik kenarlı bu tabakların, en geç MÖ 1. yüzyıl başlarında ortaya çıktığı ve Erken İmparatorluk Dönemi'nin sonuna kadar sürdüğü önerilmiştir²⁶.

Paphos'da bu tip Doğu Sigillata A örnekleri MÖ geç 2. yüzyıl (110–100?) ile en tepe noktasında birkaç Augustus Dönemi malzemesinin ele geçtiği AA depozitlerinden gelmiştir²⁷.

Doğu Sigillata A Seramikleri'nin bu formuna Dura-Europos²⁸, Hama²⁹, Tel Anafa³⁰, Gindaros³¹, Anemurium³², Sultantepe³³, Kululu³⁴, Aşağı Fırat Havzası'ndaki çeşitli merkezlerde³⁵, Atina Agorası³⁶ ve Stobi'de³⁷ de rastlanmıştır. Bu verilerle Sinabiç'tan tek örnek için de MÖ geç 2. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl önerilebilir.

Antiokheia Form 465-468, Samaria Form 24, Hayes Form 49-50, Tel Anafa 35 (Kat. No: 2-4)

Dikey ağız kenarlı fincanlardır. Gövdeye geçişte küçük bir çıkıntı bulunmaktadır. Gövde koniktir. Dışa doğru açılan kaideleri dar ve yüksek profillidir. Dudak kenarlarına göre iki tipe ayrılmaktadırlar. Birinci tipi düz, ikinci tipi dışta profilli ağız kenarına sahip fincanlardır³⁸. Sinabiç'ta her iki ağız kenarına da sahip örnekler ele geçmiştir. Kat. No: 2³⁹, düz kenarlıdır. Kat. No: 3⁴⁰, profilli ağız

¹⁹ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, 314; Hayes 1985a, s. 14.

²⁰ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, s. 306, 309.

²¹ Körsulu 2018, s. 292-293, Fig. 1.

²² Waagé, 1948, s. 23, Pl. III, 120.

²³ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, Fig. 66, 2, Fig. 73, 1-2.

²⁴ Hayes, 1985a, s. 14, Tav. I, 3-5.

²⁵ Jones, 1950, s. 231, Fig. 188, A.

²⁶ Zoroğlu, 1986, s. 74-75, Form 1, çiz. 1, 1-14.

²⁷ Hayes, 1991, s. 131-133, Fig. XLVI, 16-20.

²⁸ Cox, 1949, s. 8, 39, 42.

²⁹ Christensen – Johansen, 1971, s. 58, Form 1, Fig. 26, 1.6.

³⁰ Slane, 1997, s. 285-287, Pl. 6, FW55-58.

³¹ Kramer, 2004, s. 181, Taf. 76, ESA5.

³² Williams, 1989, s. 9, Fig. 4, 40.

³³ Lloyd, 1954, s. 102-103, Fig. 1, 18.

³⁴ Jones, 1971, s. 91, 95, no. 19, 21.

³⁵ Derin 1994, s. 151-152, Çiz. III-IV, 22-50.

³⁶ Thompson, 1934, s. 422, Fig. 110, 116, E151; Hayes, 2008, s. 21-22, 124-125, Fig. 1, 1-9.

³⁷ Anderson-Stojanovic, 1992, s. 45, Pl. 27, 228.

³⁸ Waagé, 1948, s. 35; Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, s. 312; Hayes, 1985a, s. 36-37.

³⁹ Körsulu 2018, s. 295, Fig. 16.

⁴⁰ A.g.e., s. 293, Fig. 4.

kenarına sahip tiplerdir. Kat. No: 4⁴¹ ise ağız kenarı korunamamış, gövdedeki çıkıntılı kenarı ve konik gövdesiyle bu tip fincanlardadır.

Antiokheia'da Tip 465 profilli ağız kenarına, 467 düz, 468 ise düz ve hafif kavisli kenara sahiptir. Antiokheia örnekleri, Erken Roma Dönemi'nin MS 1. yüzyılın 2. yarısına girdiği anlaşılan IV. ve en geç evresini oluşturan V. safhasından ele geçmiştir⁴².

Bu fincanlar, Antiokheia gibi Samaria'da da dudak kenarındaki farklılıkla 24a ve b olarak iki tipe ayrılmıştır. 24a dudak kenarı profilli fincanlardır. 24b ise düz kenarlı tiplerdir. Ancak her iki tip de MS 1. yüzyıla tarihlenmiştir⁴³.

Hayes, Form 49'un nadir bir tip olduğunu söylemiş ve grubun kronolojisinin Form 48 (yaklaşık MS 40-70) ile benzer olduğunu önermiştir. Bu formun Antiokheia 470 tipi⁴⁴ ile karşılaştırılabileceğini belirtmiştir⁴⁵. Aynı tipteki Form 50'yi ise ağız kenarına göre Kenyon'un iki versiyona ayırdığından söz etmiştir. Bunların Pompei'nin yaygın bir formu olduğunu ve düz kenarlı tiplerin Sbeita'nın MS 2. yüzyıl formlarıyla karşılaştırılması gerektiğini belirtmiştir. Bununla birlikte formu, aşağı yukarı MS 60/70 ile 100 arasına vermiştir⁴⁶.

Samsat buluntularını yayınlayan Zoroğlu Samaria buluntuları üzerinden sınıflandırdığı bu tiplerin Augustus dönemiyle birlikte başladığını önermiştir⁴⁷. Tarsos Gözlüküle'de bu tipe girebilecek kalınlaştırılmış kenarlı bir örnek, höyükte MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyılın ilk yarısına ait kontekstten ele geçmiştir⁴⁸.

Tel Anafa'dan bir örnek, MS 1. yüzyılın erken ve orta evresine ait kontekstinde tespit edilmiştir. Slane, bu tipe ait bir kaide örneğinin de aynı kontekst veya MS geç 1. yüzyıl ile başlayan Roma dönemi kontekstinden olabileceğini önermiştir⁴⁹.

Atina Agorası'ndan bir örnek ise oldukça geç, Erken Roma Dönemi buluntularıyla birlikte aşağı yukarı MS 120-150 kontekstinden ele geçmiştir⁵⁰.

Bu tip DSA örneklerine Zeugma⁵¹, Tarsus Cumhuriyet Alanı⁵², Kelenderis⁵³, Anemurium⁵⁴, Andriake⁵⁵, Gindaros⁵⁶, Hama⁵⁷, Jerusalem⁵⁸, Ashdod⁵⁹, Nabate Oboda⁶⁰, Caesarea Hipodrumu⁶¹, Paphos⁶², Berenike⁶³ ve Kenchreai'da⁶⁴ da rastlamıştır.

Doğu Sigillata A Kapları'nın bu fincanlarına ait Sinabiç örnekleri yüzey buluntusudur. Dolayısıyla Sinabiç buluntuları tarihleme için herhangi bir veri sunmamaktadır. Hayes, bu kaplar için genel olarak MS 1. yüzyılın 2. yarısını önermiştir. Ancak Tarsus-Gözlüküle örneği, Hayes'e göre oldukça erkeni işaret etmektedir. Benzer şekilde Samsat buluntularını yayınlayan Zoroğlu'da⁶⁵ Samaria buluntuları üzerinden sınıflandırdığı bu tiplerin Augustus dönemiyle birlikte başladığını önermiştir. Tek örneğin tespit edildiği Tel Anafa'da MS 1. yüzyılın ilk yarısını göstermektedir. Atina Agorası buluntusu

⁴¹ A.g.e., s. 293, Fig. 3.

⁴² Waagé, 1948, s. 35, 38, Pl. V, 465-468.

⁴³ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, s. 312, 338-339, Fig. 81, 17-19, 21, 22, 24.

⁴⁴ Waagé, 1948, s. 35, Tav. VI, 470.

⁴⁵ Hayes, 1985a, s. 36, Tav. VI, 17.

⁴⁶ A.g.e., s. 36-37, Tav. VI, 18.

⁴⁷ Zoroğlu, 1986, s. 91-93, Çiz. 12, 1.

⁴⁸ Jones, 1950, s. 244, Fig. 194, 418.

⁴⁹ Slane, 1997, s. 328, Pl. 25, FW 284.

⁵⁰ Hayes, 2008, s. 138, Fig. 6, 161.

⁵¹ Adak, 1997, s. 55-57, Fig. 12, 24, 7.

⁵² Yıldız, 2006, s. 104-105, Lev. 64-66, 459-488.

⁵³ Tekocak, 2006, s. 41, Lev. 3, 27; Tekocak, 2017, s. 221, Lev. 3, 27.

⁵⁴ Williams, 1989, s. 13, Fig. 5, 69.

⁵⁵ Özdilek, 2017, s. 349, Fig. 11, K. 94.

⁵⁶ Kramer, 2004, s. 194, Taf. 87, ESA168-170.

⁵⁷ Christensen – Johansen, 1971, s. 174-175, Fig. 69, 24, 1-2.

⁵⁸ Hayes, 1985b, s. 190, Fig. 54, 17.

⁵⁹ Dothan, 1971, s. 56, Fig. 16, 22.

⁶⁰ Negew, 1986, s. 24-25, Fig. 166-168, 171.

⁶¹ Riley, 1975, s. 44-45, 73-75, 78.

⁶² Hayes, 1991, s. 181, Fig. LXI, 13.

⁶³ Kenrick, 1985, s. 238-239, Fig. 43, 336.

⁶⁴ Adamscheck, 1979, s. 56-57, Pl. 15, ER 23a, b, d, e.

⁶⁵ Zoroğlu, 1986, s. 93.

ise formu, M.S. 2. yüzyılın ilk yarısına kadar çıkarmaktadır. Buna göre form, Hayes'in tarihlemesinden çok daha erkeni, MÖ geç 1. yüzyıla kadar geri gidiyor gibi görünmektedir ve MS 1. yüzyıl boyunca da kullanımda kalmış olmalıdır. MS 2. yüzyıl ise belki geç olabilir. Bu çerçevede Sinabiç buluntularını, MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıla vermek mümkündür.

Hayes Form 40C (Kat. No: 5)

Eğimli cidara sahip yüksek halka kaideli tabaklardır. Hayes, Form 40'ın Geç İtalyan Sigillata grubunda Gourdineau 43 tipinin taklidi olduğunu ve Doğu Sigillata A grubunda nadir bir tip olduğunu aktarmıştır. Paphos'dan bir örneği gösterdiği 40C tipinin muhtemelen Traianus kontekstinden ele geçtiğini söylemiştir⁶⁶. Hayes, Atlante'de verdiği örneği, Paphos buluntuları incelerken tekrar ele almış ve 40C tipi olarak tanımlayarak kabın ele geçtiği kontekstin muhtemelen Traianus Dönemi'ne, MS 100-120 arasına ait olduğunu bildirmiştir⁶⁷.

Sinabiç'ta Hayes'in 40C tipine ait olabilecek kaide ve gövde bölümü korunmuş tek örnek ele geçmiştir⁶⁸. Yüksek ve kalın halka kaideli örneğin cidarı yukarıya doğru incelmektedir ve Hayes Form 40c tipi gibi keskin açılı ile gövdenin üst yarısına geçtiği anlaşılmaktadır.

Hayes'in tanımlamasından da çok yaygın olmadığı anlaşılan bu tipe ait Sinabiç örneği gibi kaide ve gövdesinin az bir bölümü korunmuş bir örneğe Kilikia bölgesinde Kanytellis'de rastlanmış ve form Hayes'e göre tarihlenmiştir⁶⁹. Buna göre yüzey buluntusu olan Sinabiç örneği de aynı tarihten olmalıdır.

Antiokheia Form 640, Samaria Form 7, Hayes Form 60 (Kat. No:6)

Dik gövdesi ağız kenarına kadar dışa doğru açılan küçük halka kaideli, geniş tabanlı sığ kaselerdir⁷⁰. Sinabiç'ta ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuş tek örnek tespit edilmiştir⁷¹.

Antiokheia'da bu tip gövde profilli kaselerin içte ağız kenarında geniş yivler vardır. Bunlar kentte Orta Roma Dönemi'nin erken evresine girmektedir⁷². Antiokheia tipleriyle aynı şekilde yivli ağız kenarına sahip bir örnek, Tarsus-Gözlükule'de MS geç 1. yüzyıl ile erken 2. yüzyıl arasına giren kontekstten ele geçmiştir⁷³. Tarsus Cumhuriyet alanında ise düz kenarlı örneği tespit edilmiştir⁷⁴. Düz kenarlı örneğinin bulunduğu Samaria'da MS 2. yüzyıla ait olabileceği önerilmiştir⁷⁵.

Hayes, içte ağız kenarındaki farklılıkla iki tipe ayırdığı formun, yivli örneğini (60a) aşağı yukarı MS 100-150 arasına, düz kenarlı tipini (60b) ise net olmamakla birlikte MS 2. yüzyıla tarihlenmiştir⁷⁶.

Doğu Sigillata A Seramikleri'nin bu tipine ait örnekler ayrıca Nabate Oboda⁷⁷, Gindaros⁷⁸, Berenike'de⁷⁹ tespit edilmiş ve genel olarak Hayes'e göre tarihlenmiştir. Bu çerçevede ağız ve gövde kenarının az bir bölümü korunmuş küçük bir parçadan oluşan Sinabiç buluntusu da MS 2. yüzyıla verilebilir.

⁶⁶ Hayes, 1985a, s. 32, Tav. VI, 1.

⁶⁷ Hayes, 1991, s. 193, Fig. LXVII, 3.

⁶⁸ Körsulu 2018, s. 293, Fig. 2.

⁶⁹ Körsulu, 2015, s. 136, Kat. No: 18.

⁷⁰ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, s. 310.

⁷¹ Körsulu 2018, s. 293, Fig. 5.

⁷² Waagé, 1948, s. 40-41, Pl. VII, 640a, f.

⁷³ Jones, 1950, s. 243, Fig. 193, 410.

⁷⁴ Yıldız, 2006, Lev. 29, 202.

⁷⁵ Crowfoot, Crowfoot, Kenyon, 1957, s. 310, 327, Fig. 77, 11.

⁷⁶ Hayes, 1985a, s. 40, Tav. VII, 13-14.

⁷⁷ Negev, 1986, s. 23, Fig. 154-155.

⁷⁸ Kramer, 2004, s. 196, Taf. 89, ESA191.

⁷⁹ Kenrick, 1985, s. 239, Fig. 43, 339. 1-2.

Kıbrıs Sigillataları (Doğu Sigillata D) (Kat. No: 7-8)

İlk kez 1967 yılında Hayes tarafından Doğu Akdeniz'deki kırmızı astarlı kapların dördüncü grubu olarak tanımlanmıştır. Hayes, bu kapların muhtemelen Kıbrıs'ta üretildiklerini önermiştir⁸⁰. Paphos, Polis, Soli, Kormakiti, Ayios Philon'da ele geçen çok sayıdaki buluntunun bu seramiklerin, Kıbrıs'ın Erken Roma Dönemi'nin standart kapları olduğunu gösterdiğini, adanın kuzey ve batı kesiminde özellikle de Soli bölgesinde yoğunlaştığını söylemiştir⁸¹. Kıbrıs Sigillataları, MÖ 1. yüzyılın 2. yarısından MS 2. yüzyılın ilk yarısına kadar geniş bir alana yayılmıştır. MS 1. yüzyıl boyunca özellikle Doğu'da diğer Doğu Sigillata A Kapları'na rakip olmuştur. Hayes, Filistin ve Mısır'da Petra, Auja Hafir ve Alexandria gibi kentlerde önemli miktarda ele geçtiğini; Tarsus ve Antiokheia gibi kentlerde az tespit edildiğini söylemiştir. Dolayısıyla Suriye'de iyi örneklerine rastlansa da bu pazarı ele geçiremediğini aktarmaktadır. Anadolu'nun özellikle güney kıyılarında yaygın olarak kullanıldıklarını, İç Anadolu'da ise az sayıda örneklerinin ele geçtiğini bildirmiştir. Kıbrıs Sigillatalarına Doğu'da, Batı'da Pompeii'ye kadar ve Libya'da örneklerine rastlanmıştır. Hayes, bu yayılım alanına göre Kıbrıs sigillatalarının söz edilen bütün bu merkezlerde büyük miktarlarda bulunan Doğu Sigillata A Kapları ile birlikte bu merkezlere ulaştıklarının görüldüğünü önermiştir⁸². Sinabiç'ta Kıbrıs sigillatasına ait sadece iki kap parçası ele geçmiştir. Bunlardan ilki Hayes'in Atlante'de yaptığı sınıflandırmaya göre Form P 5, ikincisi ise Form P 12'dir.

Hayes Form P 5 (Kat. No: 7)

Kavisli cidara sahip sığ tabaklardır. Alçak ayağı, tek veya çift halkalıdır. Tek süslemesi, tabanda yer alan birkaç yivdir. Hayes, Kıbrıs Sigillatası'nın bu tabaklarının Doğu Sigillata A'da Samaria Form 1'in taklidi olduğunu, geniş tabanının da Antikheia Form 126 ile benzer olduğunu söylemiştir⁸³.

Sinabiç'ta kaide ve gövdesinin az bir bölümü korunmuş tek parça tespit edilmiştir. Ağız kenarı korunmamış olan kabın, kaide halkasının profili, genişliği ve yüksekliği ile tabanında kaide halkasından sonra gelen profiliyle Atlante P 5 ile uyumludur. Aynı şekilde cidar kalınlığı da Sinabiç tabağının Hayes'in bu formuna ait olduğuna işaret etmektedir.

Tarsus-Gözlükule'den bir örneği, höyükte MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyılın ilk yarısına ait kontektsten gelmiştir⁸⁴. Hayes, "Cypriot Sigillata" yayınında Tarsus buluntusunun gösterdiği gibi MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyılın ortasına tarihlemiştir⁸⁵. Daha sonra yaygın olmadığını söylediği formu, MS 1. yüzyılın ilk yarısına vermiştir⁸⁶. Tel Anafa'dan Sinabiç tabağı gibi kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuş bir örnekte Hayes'in verdiği bu tarihle uyumlu olarak MS 1. yüzyılın erken ve ortasına ait kontektsten ele geçmiştir⁸⁷. Bu çerçevede Sinabiç'tan tek parça içinde MS 1.yüzyılın ilk yarısı önerilebilir.

Hayes Form P 12 (Kat. No: 8)

Kalınlaştırılmış ağız kenarı içe çekik, yüksek duvarlı geniş tabaklardır⁸⁸. Sinabiç'ta bu tipe ait ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuş tek örnek tespit edilmiştir.

Hayes, bu tabakları MS 1. yüzyılın 2. yarısı ile 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlemiş ve bu kronoloji içinde ikinci yarısında daha yaygın olduğunu söylemiştir⁸⁹. Berenike'de tespit edilen bu forma ait bir

⁸⁰ Hayes, 1967, s. 65; Hayes, 1985a, s. 81- 91, Tav. XVIII- XXII.

⁸¹ Hayes, 1967, s. 74.

⁸² A.g.e., s. 75.

⁸³ Hayes, 1967, s. 69; Hayes, 1985a, s. 81.

⁸⁴ Jones 1950, s. 249, Fig. 194, s. 505.

⁸⁵ Hayes, 1967, s. 69.

⁸⁶ Hayes, 1985a, s. 81, Tav. XVIII, 10.

⁸⁷ Slane, 1997, s. 376, Pl. 36, FW 575.

⁸⁸ Hayes, 1967, s. 71-72; Hayes 1985, 83.

⁸⁹ Hayes, 1985a, s. 83, Tav. XIX, 4-5.

parça ağız ve gövde yapısı ile Sinabıç örneği ile oldukça benzerdir⁹⁰. Tel Anafa'dan parçalar, MS 1. yüzyılın ilk yarısına ait kontekstten ele geçmiştir⁹¹.

Bu forma ait örnekler içe çekik ağız kenarındaki farklılıklarla Nessana⁹², Paphos⁹³, Anemurium⁹⁴, Perge⁹⁵ ve Side'de⁹⁶ rastlanmıştır.

Bu formun Tel Anafa örnekleri, Hayes'in verdiği tarihlenmeyi biraz erkene götürmektedir. Buna göre Sinabıç buluntusu, Tel Anafa örnekleri de dikkate alınarak MS 1. yüzyıl ile 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlenebilir.

Kurşun Sırlı Seramikler (Kat. No: 9-10)

Bunlar belli aralıklarla ortaya çıkan sırlı seramik türünün Erken Roma Dönemi versiyonudur. Grup adını üzerine sürülen sırnın içinde bulunan yüksek orandaki kurşundan almaktadır⁹⁷. Tarsus üretimlerinde yapılan analizlerde kapların sırnın içinde %65-67 oranında kurşun tespit edilmiştir⁹⁸. Kurşun Sırlı Seramikler, Hellenistik Dönem'in popüler kapları olan Megara Kaseleri gibi altın ve gümüş gibi metal kapların pişmiş toprak taklidi olan kabartma bezemeli kaplardır. Kabartma motiflerinin elde edilmesinde kalıp, aplike veya barbotin teknikleri kullanılmıştır. Bazı örneklerinde sır altı boyama da uygulanmıştır. Genellikle bütün üretim merkezlerinde oldukça iyi kaliteli bir hamura sahiptirler. Kapların dışı yeşil, içi açık sarı veya hardal sarısı sır ile kaplıdır⁹⁹. Kap formları arasında en yaygın form *skyphos*lardır. Bunun dışında *kantharos*, kadeh, *kasserole*, *krater*, *kalathos*, *oinochoie*, *askos*, *patara*, *pyxis*, hokka, testiler, tabak ve kaseler gibi çeşitli formlar bulunmaktadır¹⁰⁰. Bunların bezemelerinde olduğu kadar formlarında da metal kapların taklit edildiği anlaşılmaktadır¹⁰¹. Hochuli-Gysel, özellikle kurşun sırlı içki kapları ve testilerinin metal kap formlarının taklidi olduğunu söylemektedir¹⁰².

İlk üretim yerinin Kuzey Suriye olduğu önerilmektedir¹⁰³. Cicero, MÖ 50 yılında yazdığı bir mektupta Rhosus (bugün Arsuz) kentinde yeni üretilmeye başlanan kaplardan bahsetmektedir¹⁰⁴. Cicero'nun söz ettiği bu kapların, Kurşun Sırlı Seramikler olduğu kabul edilmektedir¹⁰⁵. Arsuz ile aynı tarihlerde Tarsus'da da üretilmeye başlanmıştır. Anadolu'da Tarsus dışında, Güneybatı Anadolu ve Batı Anadolu'da birçok kentte de kurşun sırlı kap üretimi tespit edilmiştir. Güney Rusya'da sırnın rengi, dışı ile içi arasında yer değiştirmiştir ve bunlar Anadolu'nun kuzeybatı kesiminde de yayılmıştır¹⁰⁶. Kurşun Sırlı seramikler, her ne kadar metal kapların daha ucuz versiyonu olsalar da zahmetli üretimiyle lüks kaplardır. Bu nedenle bir nedeni de daha az zahmetli ve ucuz olan cam endüstrisinin de gelişmesiyle, MÖ 1. yüzyılın ortalarında başlayan üretim MS 1. yüzyılın ilk yarısında en yoğun dönemini yaşamıştır, yüzyılın sonuna kadar azalarak devam ettikten sonra ise son bulmuştur¹⁰⁷. Sinabıç'ta Kurşun Sırlı Seramikler'e ait iki adet kadeh/*kantharos* kaidesi tespit edilmiştir.

Kadeh/Kantharos (Kat. No: 9-10)

Kat. No: 9, ayağın gövdeye geçiş bölümü ve gövdenin az bir bölümü korunmuş bir parçadır. Ayağın alt yarısı ele geçmemiştir. Kabın yüzeyi deforme olmuştur. Dışı yeşil, içi hardal sarısı tonda sırla

⁹⁰ Kenrick, 1985, s. 268-269, Fig 49, 378. 2.

⁹¹ Slane, 1997, s. 377, Pl. 36, FW 578.

⁹² Baly, 1962, s. 289, Pl. XLIX, 21. 1-3.

⁹³ Hayes, 1991, s. 40-41, Fig. XVIII, 12; Hayes 2003, s. 472, Fig. 14, 139.

⁹⁴ Williams, 1989, s. 6, Fig. 2-3, 26-28.

⁹⁵ Fırat, 1999, Lev. 32, 65-66.

⁹⁶ Oransay, 2012, s. 113, 121, Çiz. 3, 41-42.

⁹⁷ Oransay, 2001a, s. 47.

⁹⁸ Jones, 1950, s. 191.

⁹⁹ Jones, 1950, s. 191-194; Hochuli-Gysel, 1977, s. 15-20; Akyay-Meriçboyu, 2005, s. 101-103.

¹⁰⁰ Hochuli-Gysel, 1977, s. 21.

¹⁰¹ Chase, 1951, s. 75.

¹⁰² Hochuli-Gysel, 1977, s. 21.

¹⁰³ Jones, 1950, s. 191-196; Gabelman, 1974, s. 261-263; Oransay, 2001a, s. 48.

¹⁰⁴ Jones, 1945, s. 45 vd.

¹⁰⁵ Jones, 1961, s. 57; Gabelman, 1974, s. 261; Oransay, 2001b, s. 171; Oransay 2001a, s. 48.

¹⁰⁶ Hochuli-Gysel, 1977, s. 107; Oransay, 2001a, s. 48.

¹⁰⁷ Oransay, 2001a, s. 48; Oransay, 2001b, s. 171-172; Akyay-Meriçboyu, 2005, s. 117.

kaplıdır. Dışta gövdenin üst bölümüne doğru görülen bezeme başlangıcından kabın kabartma tekniğinde yapılmış süslemeler içerdiği anlaşılmaktadır. Ancak kabın bezeme motifini tespit edebilecek kadar alanı mevcut değildir. Her ne kadar ayak kısmı tam olmasa da parça, Hochuli-Gysel'in bu formlara ait ayak gruplamasında Tip 1 ile benzer görünmektedir. Hochuli-Gysel, bu tip ayak formunun kurşun sırlı kap atölyelerinden Tarsus, Smyrna ve Batı Küçük Asya'da bulunduğunu söylemiştir. Paralel ayak tipinin siyah firnisli Hellenistik dönem kantharos ve krateriskoslarında görüldüğünü ve MÖ 1. yüzyıla ait Arretine kadehlerinin de benzer ayağa sahip olduğunu önermiştir¹⁰⁸.

Kat. No 10, içte yivler ve çıkıntılar, dışta çıkıntılarla kademeli ayak profiline sahiptir. Gövdesinin çok az bir bölümü korunmuş ve kaideden geçişte oldukça ince cidarlıdır. Kaidenin içte kalan kısmı ve dış yüzeyi, yeşil sırlıdır. Kabın sarı/hardal sarısı olması beklenen iç bölümünde ise sırası tespit edilememiştir. Kat. No: 11'e göre daha iyi korunmuş durumdaki Sinabiç'tan bu parça da Hochuli-Gysel'in sınıflandırmasında Tip 2'deki ayak profili ile yakındır. Hochuli-Gysel, bu ayak tipinin, Tarsus ve Yukarı İtalya atölyesinde görüldüğünü ve formun MS 1. yüzyılın ilk yarısına ait Terra Sigillata kadehlerinin ayaklarıyla benzer olduğunu söylemiştir¹⁰⁹.

Değerlendirme ve Sonuç

Sinabiç antik yerleşim alanının kronolojisi üzerine, seramik buluntular önemli bilgiler sunmaktadır. Kentte Erken Hellenistik Dönem'e ait seramikler de tespit edilmiştir¹¹⁰. Bu çalışmada ele alınan ithal birer tür olan Doğu Sigillata A Seramikleri, Kıbrıs Sigillataları ve Kurşun Sırlı Seramikler ise yerleşimin Geç Hellenistik ve Erken Roma Dönemleri'ndeki varlığını ortaya koymaktadır.

Doğu Sigillata A Seramikleri, Sinabiç'in (Dalisandos?) ithal seramiklerinin en yoğun grubudur. Bunların en erken örneği, Hayes'in sınıflandırmasına göre Form 2A tipidir. MÖ geç 2. yüzyıl ile MS 1. yüzyıla aittir. Hayes Form 49-50, Sinabiç Doğu Sigillata A Seramikleri'nin en yoğun grubudur. MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıla ait olan tipin kentte bu tarih için geç olabilecek siyah-kahverengi, kırmızı-siyah astarlı örnekleri bulunmaktadır. Hayes Form 40C tipine ait olan bir kaide-gövde parçası da Traianus Dönemi'ni işaret etmektedir. Tek örnekle temsil edilen ve MS 2. yüzyıla tarihlenen Hayes Form 60 tipi ise Sinabiç Doğu Sigillata A grubunun en geç buluntusudur.

Doğu Sigillata A Seramikleri yanında Kıbrıs Sigillataları ve Kurşun Sırlı Seramikler yerleşimde sadece ikişer örnekle temsil edilmektedir. Kıbrıs Sigillata Kapları, Hayes Form P5 (MS 1.yüzyılın ilk yarısı) ve P12 (MS 1. yüzyıl ile 2. yüzyılın ilk yarısı) tipidir. Kurşun Sırlı Seramik örnekleri ise sadece kaide ve gövdesinin az bir bölümü korunmuş farklı birer formda olsalar da kadeh veya kantharos kaide tipleridir. Bunlar genel olarak Kurşun Sırlı Seramikler'in en yaygın olduğu MÖ 1. yüzyılın 2. yarısı ile MS 1. yüzyılın ilk yarısına ait kaplardır.

Söz konusu seramik grupları, Geç Hellenistik-Erken Roma Dönemleri'nin popüler kaplarıdır ve her üç türde aynı bölgelerin malzemeleridir. Anadolu'nun güney ve güneybatı kıyıları, Suriye-Filistin Bölgesi ve Kıbrıs üretimleridir. Kurşun Sırlı Seramikler, Anadolu'nun batısı ve Kuzeybatısı ile Güney Rusya'ya kadar da üretilen kaplardır. Fakat yukarıdaki söz konusu bölgeler içinde yer alan Tarsus'un bu seramiklerin üretimi için önemli bir merkez olduğu bilinmektedir. Sinabiç buluntusu Kurşun Sırlı iki parçanın da Tarsus ithali olması yüksek ihtimaldir. Bununla birlikte antik Dalisandos kenti olabileceği önerilen Sinabiç, Doğu Akdeniz kıyılarını Anadolu'nun iç kesimlerine bağlayan bugün olduğu gibi antik dönemde de önemli geçitlerden biri olan Sertavul Geçidi üzerinde bulunmaktadır. Bu doğrultuda bu üç ithal seramik grubunun, Sinabiç'ta (Dalisandos?) ele geçmesinin doğal olduğu söylenebilir. Belki bu kaplar, aynı yol güzergâhı üzerinden birlikte kentte ulaşmıştır. Bununla birlikte Sinabiç ve çevresinin, Geç Hellenistik ve Erken Roma Dönemleri'nde bu bölgelerle muhtemel bağlantılarının önemli bir işaretidir.

¹⁰⁸ Hochuli-Gysel, 1977, s. 41-42.

¹⁰⁹ A.g.e., s. 42.

¹¹⁰ Bu seramikler yayına hazırlanmaktadır.

Katalog¹¹¹

1. DSA

Buluntu Yeri: Sinabıç-Akropolis.

AÇ: ? Y: 1,3 cm. HR: 10YR 8/3 çok soluk kahverengi. AR: 10 R 4/6 kırmızı. KM: Katkı içermez. Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. İçe çekik ağız kenarlıdır. Cidar ağız kenarından sonra genişlemektedir.

MÖ geç 2. yüzyıl – MS 1. yüzyıl.

2. DSA

Buluntu Yeri: Sinabıç-Akropolis.

AÇ: 14,4 cm. Y: 2,8 cm. HR: 10YR 8/3 çok soluk kahverengi. AR: 2,5 YR 4/8 kırmızı – 3/1 koyu kırmızımsı gri. KM: Katkı içermez. Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Düz kenarlıdır. Gövdeye geçişteki çıkıntısının yalnız başlangıcı korunmuştur. İnce cidarlıdır.

MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl.

3. DSA

Buluntu Yeri: Sinabıç- Akropolis.

AÇ: 11,0 cm. Y: 1,8 cm. HR: 10YR 8/3 çok soluk kahverengi. AR: 2,5 YR 4/8 kırmızı. KM:Katkı içermez. Ağızkenarının bir bölümü korunmuştur. Profilli ağız kenarına sahiptir.İnce cidarlıdır.

MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl.

4.DSA

Buluntu Yeri: Sinabıç- Akropolis.

Y: 3,0 cm. HR: 5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. AR: 10 R 4/8 kırmızı. KM: Katkı içermez. Ağız kenarı korunamamış gövdeye geçişteki çıkıntısı ile gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Gövdeye geçişteki çıkıntısı ve gövde profili ile dikey kenarlı fincandır. İnce cidarlıdır.

MÖ geç 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl.

5. DSA

Buluntu Yeri: Sinabıç- Akropolis.

KÇ: 8,6 cm. Y: 1,9 cm. HR: 7,5 YR 7/6 kırmızımsı sarı. AR: 2,5 YR 4/8 kırmızı. KM: Katkı içermez. Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yüksek halka kaidelidir. Cidar kaideden gövdenin üst bölümüne doğru incelmektedir.

Traianus Dönemi.

6. DSA

Buluntu Yeri: Sinabıç- Akropolis.

AÇ: 18,6 cm. Y: 1,5 cm. HR: 10 YR 8/4 çok soluk kahverengi. AR: 10 R 4/6 kırmızı. KM:Katkı içermez. Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Dışa doğru uzantılı ağız kenarına sahiptir. İçte ağız kenarında geniş, çok derin olmayan bir oluk vardır. İnce cidarlıdır.

MS 2. yüzyıl.

7. Kıbrıs Sigillatası

Buluntu Yeri: Sinabıç- Akropolis.

KÇ: 11,8 cm. Y: 1,5 cm. HR: 2,5 YR 5/8 kırmızı. AR: 2,5 YR 4/8 kırmızı. KM:Katkı içermez. Kaide ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Alçak halka kaidelidir. Tabanında halka kaideden sonra bir profil yapmaktadır. Kalın cidarlıdır.

MS 1. yüzyılın ilk yarısı.

¹¹¹ Katalogda seramiklerin hamur ve astar renklerinin tespitinde 2000 yılı basımlı *Munsell Soil Color Charts* kullanılmıştır. Katalogda kullanılan kısaltmalar: AÇ: Ağız Çapı, KÇ: Kaide Çapı, Y: Yükseklik, HR: Hamur Rengi, AR: Astar Rengi, KM: Katkı Maddeleri.

8. Kıbrıs Sigillatası

Buluntu Yeri: Sinabiç- Akropolis.

AÇ: 28,4 cm. Y: 4,2 cm. HR: 5YR 6/6 kırmızımsı sarı. AR: 5YR 5/8 sarımsı kırmızı. KM: Katkı tespit edilememiştir. Ağız ve gövdesinin bir bölümü korunmuştur. Yuvarlatılmış ağız kenarı içe çekik geniş tabaktır. Kalın cidarlıdır.

MS 1. yüzyıl ile 2. yüzyılın ilk yarısı.

9. Kurşun Sırlı Seramik

Buluntu Yeri: Sinabiç- Doğu Tepe.

Y: 2,9 cm. HR:10 YR 6/1 gri. KM: Az ince kum. Ayağın gövdeye geçiş bölümü ve gövdenin bir bölümü korunmuştur. Kalın cidarlıdır. Dışı yeşil, içi hardal sarısı tonda sırla kaplıdır. Dışta gövdenin üst bölümüne doğru iki yivden sonra kabartma tekniğinde bezemeler başlamaktadır. Ancak motifleri tespit edecek kadar alanı korunamamıştır.

MÖ 1. yüzyılın 2. yarısı.

10. Kurşun Sırlı Seramik

Buluntu Yeri: Sinabiç- Doğu Tepe.

Y: 2,9 cm. HR:2,5 YR 5/2 grimsi kahverengi. KM: Katkı tespit edilememiştir. Ayak ve gövdeye geçişte az bir bölümü korunmuştur. Kademeli ayak profiline sahiptir. Ayağın içinde ve dışında yivler ve çıkıntılar vardır. Cidar ayak bölümünde kalın, gövdeye geçişte incedir. Ayağın içi-dışı yeşil sırlıdır. Kabın iç bölümünün sırtı tespit edilememiştir.

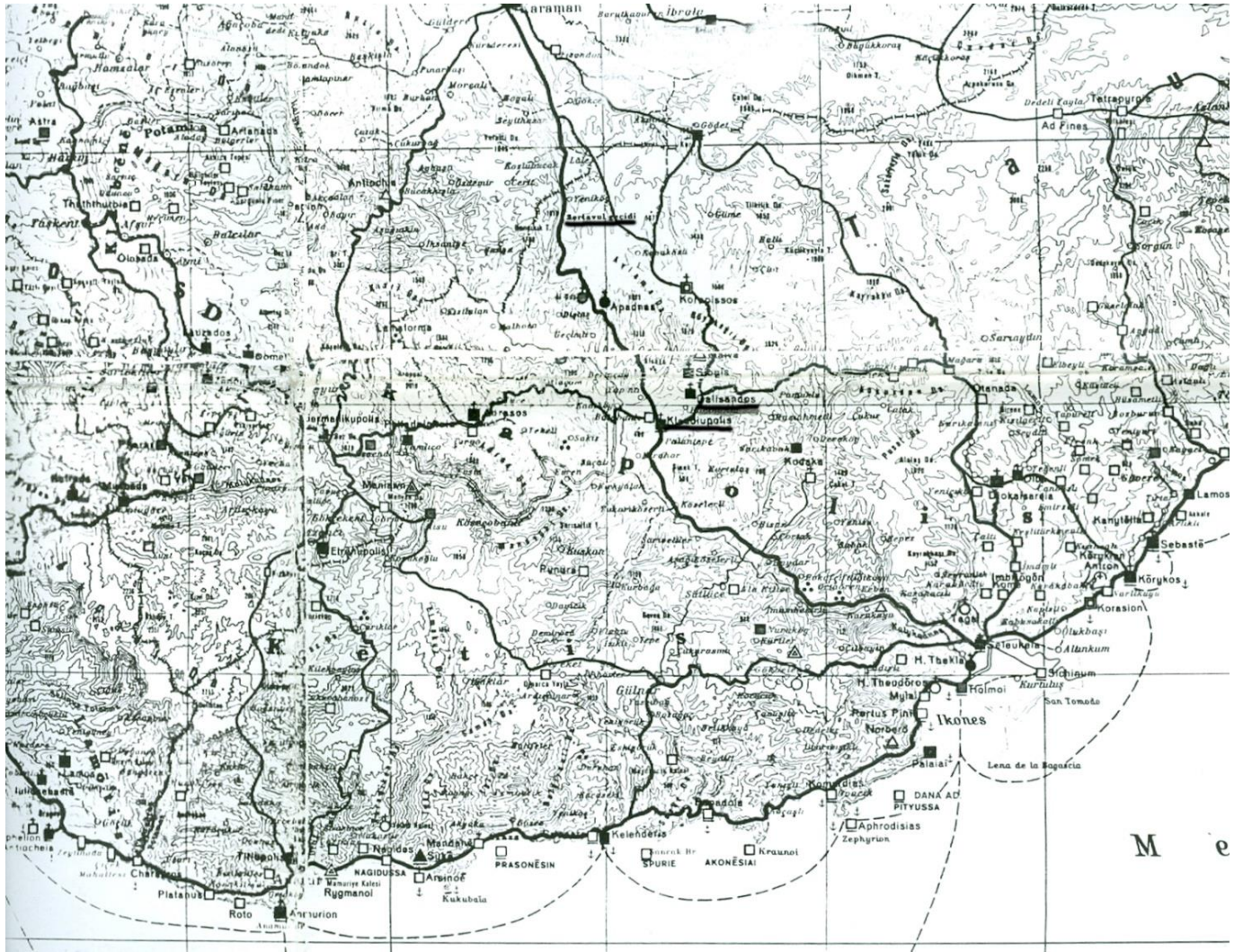
MS 1. yüzyılın ilk yarısı.

Kaynakça

- Adak, I., (1997), *Zeugma Sigillataları*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji ve Sanat Tarihi (Klasik Arkeoloji) Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Adamsscheck, B. (1979), *Kenchreai Eastern Port of Corinth, The pottery*, Leiden.
- Akyay-Meriçboyu, Y., (2005), “Kurşun Sırlı Seramiklerin Üretim Merkezler”, *Tüba-Ar VII*, 99-126.
- Anderson-Stajanovic, V. R., (1992), *Stobi: The Hellenistic and Roman pottery*. Stobi Results of the joint American-Yugoslav arc. investigations 1970–1981, Vol. I, Princeton, New Jersey.
- Atik, N., (1995), *Die Keramik aus den Südthermen von Perge*, *IstMitt. Beih.* 40, Tübingen.
- Aşkın, E., (2014), “Karaman İli ve Mersin İli Mut İlçesi Antik Dönem Yerleşimleri ve Yerleşim Düzenlemesi Arkeolojik Yüzey Araştırması 2013 Yılı Çalışmaları”, *32. Araştırma Sonuçları Toplantısı, 1. Cilt*, Ankara, 201-214.
- Aşkın, E., (2016), “Karaman İli ve Mersin İli Mut İlçesi Antik Dönem Yerleşimleri ve Yerleşim Düzenlemesi Arkeolojik Yüzey Araştırması 2014 Yılı Çalışmaları”, *33. Araştırma Sonuçları Toplantısı, 2. Cilt*, Ankara, 101-114.
- Aşkın, E., (2017), “Isauria’daki Yerleşim Düzenlemesine Bir Kent Örneği: Sinabiç (Dalisandos?)”, Ü. Aydınöglü – A. Mörel (Ed.), *Antik Dönemde Akdeniz’de Kırsal ve Kent Sempozyum Bildirileri: 4-7 Nisan 2016-Mersin* içinde (ss. 49-60), Mersin.
- Aşkın, E., Kurt, M., Alkan, M., Körsulu, H., Ergürer, H. E., Ergürer, H., (2018), “Karaman İli ve Mersin İli Mut İlçesi Antik Dönem Yerleşimleri ve Yerleşim Düzenlemesi Arkeolojik Yüzey Araştırması 2016 Yılı Çalışmaları”, *35. Araştırma Sonuçları Toplantısı, 1. Cilt*, Bursa, 411-423.
- Baly, T. J. Colin, (1962), “The Pottery”. Ed. H. I. Dunscombe, *Excavations at Nessana I*, 270-311.
- Bean, G. E.- Mitford, T. B., (1970), *Journey In Rough Cilicia 1964-1968*, Wien.
- Chase, G. H., (1951), “Glazed Vases of Hellenistic and Roman Date”, *Bulletin of the Museum of Fine Arts*, Vol. 49, No. 277, 75-78.
- Christensen, A. P. ve Johansen, C. F., (1971), *Les Potteries Hellenistiques et les Terres Sigillees Orientales. Hama: Fouilles et Recherches 1931–1938*, Hama III. 2, Copenhagen.
- Cox, D. H., (1949), *The Greek and Roman pottery*, The Excavations at Dura-Europos, Final Report IV, Part I. Fascile 2, M. I. Rostovtzeff, New Haven.

- Crowfoot, J. W., Crowfoot, G. M., Kenyon, M., (1957), *The Objects from Samaria*, Samaria-Sebaste III, Reports of the Work of the joint Expedition in 1931–1933 and of the British Expedition in 1935, London.
- Derin, Z., (1994), “Aşağı Fırat Havzasındaki (Elazığ-Malatya Bölgesi) Yerleşim Merkezlerinde Ele Geçen Doğu Sigillatı A Türü Seramikler”, *Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Dergisi II*, İzmir, 149–172.
- Doğanay, O., (2005), *Ermenek ve Yakın Çevresindeki Antik Yerleşim Birimleri*, Konya.
- Dothan, D., (1971), *The Second and Third Seasons of the Excavations. 1963, 1965, Soundings in 1967*, Ashdod II-III, Atigot English series 9–10, Jerusalem.
- Duman, B., (2010), *Laodikeia Hellenistik ve Erken Roma Dönemi Seramiği*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Ana Bilim Dalı Klasik Arkeoloji Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.
- Dragendorff, H., (1895), “TerraSigillata, Ein Beitrag zur Geschichte der Griechischen und Römischen Keramik”, *Bonner Jahrbücher* 96, Bonn, 18-155.
- Fırat, N., (1999), *Perge Konut Alanı Keramiği*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji ve Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı Klasik Arkeoloji Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- French, D. H., (1984), “The site of Dalisandus”. *Epigraphica Anatolia* 4, 85-97.
- Gabelmann, H., (1974), “Zur Hellenistisch- Römische Bleigläserkeramik”, *JdI* 89, 260–307.
- Gassner, V., (1997), *Das Südtor der Tetragonos-Agora. Keramik und Kleinfunde*. FiE XIII/1/1, Wien 1997.
- Green, K., (2007), “Late Hellenistic and Early Roman Invention and Innovation: The Case of Lead-Glazed Pottery”, *AJA* 111, 4, 653- 671.
- Gunneweg, J., Perlman, I. ve Yellin, J., (1983), *The provenience, typology and chronology of eastern Terra Sigillata*. QEDEM 17, Jerusalem.
- Hayes, John W., (1967), “Cypriote Sigillata”, *RDACyprus*, 65–77.
- Hayes, J. W. (1985a). “Sigillate orientali”, *Atlante delle forme ceramiche II. Ceramiche Fine Romana nel Bacino Mediterraneo (Tardo Ellenismo e Primo Impero) Enciclopedia dell'Arte Antica Classica e Orientale* içinde (Supp. 2, ss. 1–96), Roma.
- Hayes, J. W., (1985b), “Hellenistic to Byzantine fine wares and derivativeives in Jerusalem corpus”, A.D. Tushingham (Ed.), *Excavations in Jerusalem 1961–1967* içinde (179–194), Vol. 1, Toronto.
- Hayes, J.W., (1991), *The Hellenistic and Roman pottery*. Paphos III, Nicosia.
- Hayes, J. W., (2003), “Hellenistic and Roman Pottery Deposits from the “Saranda Kolones” Castle Site at Paphos”, *BSA* 98, 447-516.
- Hayes J. W., (2008), *Roman Pottery: Fine-Ware Imports*. The Athenian Agora XXXII, Princeton, New Jersey.
- Hild, F. – Hellenkemper, H., (1990), *Kilikien und Isaurien*, Tabula Imperi Byzantine 5, Viyana.
- Hierokles Synekdemus, G. Parthey. (ed.) *Hieroclis synecdemus et notitiae Graecae episcopatum: Accedunt Nili Doxapatrii notitia patriarchatum et locorum numina immutata*. Berolini. 1866.
- Hochuli-Gysel, A., (1977), *Kleinasiatische Glasierte Reliefkeramik (50 v. Chr. Bis n. Chr.) und Ihre Oberitalischen Nachahmungen*, Bern.
- Jones, F. F., (1945), “Rhosica Vasa”, *AJA* 49. 1, 45-51.
- Jones, F. F., (1950), “The Pottery”, H. Goldman (Ed.), *Excavations at Gözlükule* içinde (ss. 149–296), Tarsus I, Princeton, N. J.,
- Jones, F. F., (1961), “A Lead-Glazed Cup”, *Record of the Art Museum*, Princeton University, Vol. 20, No. 2, 57-59.
- Jones, F. (1971), “Sherds from Kululu”, *Anadolu (Anatolia) XIII*, 1969, Ankara, 89-96.
- Kenrick, P.M., (1985), *The Fine Pottery*. Excavations at Sidi Khrebish Benghazi (Berenice), vol III.1, Tripoli.
- Konst. Porph. Constantinus Porphyrogenitus. *De Thematribus et de Administrando Imperio*. (ed. I. Bekkerus) Bonn, 1840 (Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae 14).
- Körsulu, H., (2015), “Kanytellis Atölye Kazısı Seramik Buluntuları”, Ü. Aydınöğlu (Ed.), *Kanytellis*

- Kanlıdivane: Dağlık Kilikia'da Bir Kırsal Yerleşimin Arkeolojisi* içinde (ss. 131-148), İstanbul.
- Körsulu, H., (2018), "Isauria'daki Sinabiç'tan (Dalisandos?) Doğu Sigillata A (DSA) Seramikleri ve Taklitleri", Prof. Dr. Ali Arslan (Ed.), *I. Uluslararası Mersin Sempozyumu Bildiri Tam Metinleri Kitabı* içinde (ss. 290-298), Mersin.
- Kramer, N., (2004), *Gindaros: Geschichte und Archaeologie einer Siedlung im nordwestlichen Syrien von hellenistischer bis in frühbyzantinische Zeit*. Internationale Archeologie, Band 14, München.
- Lloyd, S., (1954), "Post-Assyrian Pottery and Small Objects Found by the Anglo Turkish Joint Expedition in 1952", *Anatolian Studies* 4, 101-110.
- Negev, A., (1986), *The Late Hellenistic and Early Roman Pottery of Nabataean Oboda. Final Report*, QEDEM 22, Jerusalem.
- Oransay, A., (2001a), "Antik Çağda Anadolu'da Kurşun Sırlı Seramikler", *1. Uluslararası Pişmiş Toprak Sempozyumunu Bildiriler Kitabı* içinde (ss. 47-55), 15 Ağustos - 5 Eylül 2001.
- Oransay, A., (2001b), "Arykanda'dan Bir Grup Kurşun Sırlı Seramik", *Cevdet Bayburtluoğlu için Yazılar*, 171-178.
- Oransay, A., (2012), "Side 2009-2011 Yılı Kazılarında Ele Geçen Doğu Sigillatası D (Kıbrıs Sigillataları) Seramikleri", *Anadolu/Anatolia* 38, 109-138.
- Özdilek, B., (2017), "Andriake Sinagogu'ndan Ele Geçen DSA Grubu Seramikler", *Cedrus* V, 337-395.
- Pinkwart, D., (1972), "Die hellenistisch-römische Bleiglasurkeramik aus Pergamon", E. Boehringer (Ed.), *Pergamenische Forschungen Band I* içinde (ss. 140-163), Berlin.
- Pülz, S., (1985), "Kaiserzeitliche Keramik aus dem Heroon III", *IstMitt*, 35, 77- 99.
- Ramsay, W. M., (1890), *Historical Geography of Asia Minor*. Royal Geographical Society, Supplementary Papers IV, London.
- Richter, Gisela M. A., (1916), "Hellenistic and Roman Glazed Vases", *The Metropolitan Museum of Art Bulletin*, Vol. 11, No. 3, 64-68.
- Riley, J. A., (1975), "The Pottery From the First Session of Excavation in the Caesarea Hippodrome", *BASOR*, No. 218, 25-63.
- Rotroff, S. -Oliver Jr, A., (2003), *The Hellenistic Pottery From Sardis: The Finds Through 1994*, London.
- Slane, K. W., (1997), "The Fine Ware". S. C. Herbert (Ed.), *The Hellenistic and Roman pottery* içinde (ss. 247-406), Tel Anafa II. 1, Ann Arbor.
- Tekocak, M., (2006), *Kelenderis Roma Çağı Seramiği*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Ana Bilim Dalı Klasik Arkeoloji Bilim Dalı. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Konya.
- Tekocak, M., (2017), "Akdeniz'de Antik Çağ'da Bir Liman Kenti Olan Kelenderis'te Aşağı Şehir Sondajında Bulunan Doğu Sigillata A Grubu Seramikleri", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 41, 213-235.
- Thompson, H. A., (1934), "Two Centuries of Hellenistic Pottery", *Hesperia* 3, 311-476.
- Yıldız, V., (2006), *Tarsus Cumhuriyet Alanı Kazılarında Bulunan Doğu Sigillataları A Grubu Seramikleri*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Ana Bilim Dalı. Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi. Konya.
- Zahn, R., (1904), "Thongeschirr", T. Wiegand ve H. Schrader (Ed.), *Priene: Ergebnisse der Ausgrabungen und Untersuchungen in den Jahren 1895-1898*, Berlin, 394-468.
- Zoroğlu, L., (1986), "Samsat'ta Bulunan Doğu Sigillataları İlk Rapor". *Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Dergisi*, Ayrı Basım, Sayı 3, 61-100.
- Zoroğlu, L., (2000), "A Roman potter's workshop at Astra in Rough Cilicia", *Rei Cretariae Romanae Favtorvm Acta* 36, 31-34.
- Zoroğlu L., (2003), "Doğu Sigillataların İmalat Yerleri ve Dağılımı Sorunu". C. Abadie-Reynal (Ed.), *Les céramiques en Anatolie aux époques hellénistiques et romaines* içinde (ss. 121-123) Actes de la Table Ronde d'Istanbul, 23-24 mai 1996, Varia Anatolica XV, İstanbul.
- Waagé, F. O., (1948), "Hellenistic and Roman Tableware of Nort Syria", Frederick, O. Waagé (Ed.), *Ceramics and İslamic Coins* içinde (ss. 1-60), Antioch IV. I, Princeton.
- Williams, C., (1989), *Anemurium. The Roman and Early Byzantine Pottery*, Wetteren, Belgium.

Harita 1: Hild – Hellenkemper, 1990, Tabula Imperii Byzantini 5

Resim 1: Aşkın, 2017, 55, Fig. 1.

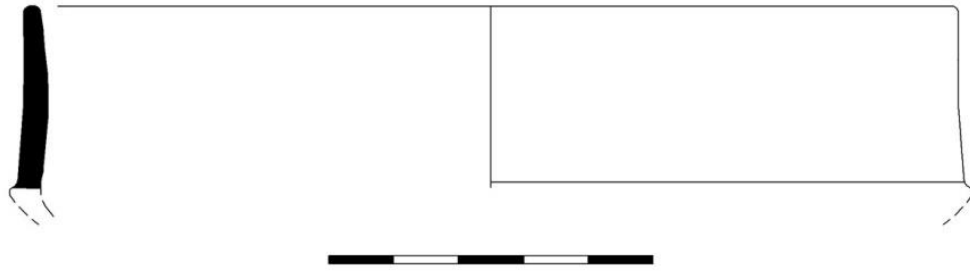
Resim 2

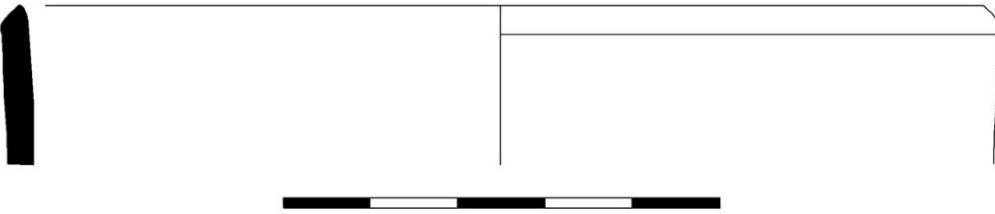
Resim 3

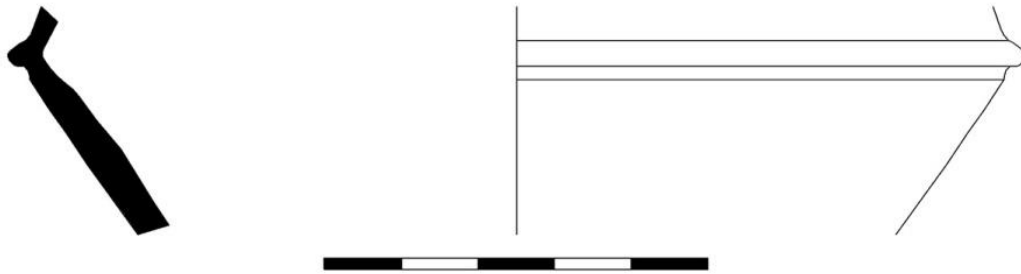
Kat. No: 1

Kat. No: 2

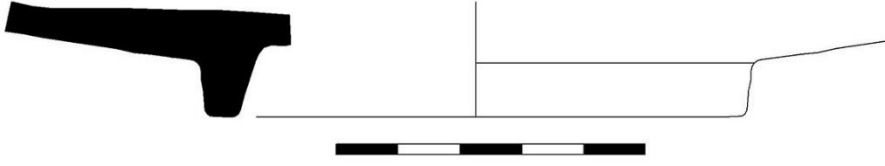

Kat. No: 3

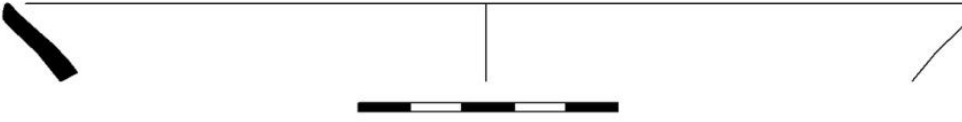

Kat. No: 4

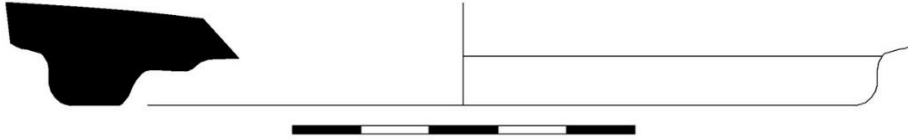

Kat. No: 5

Kat. No: 6

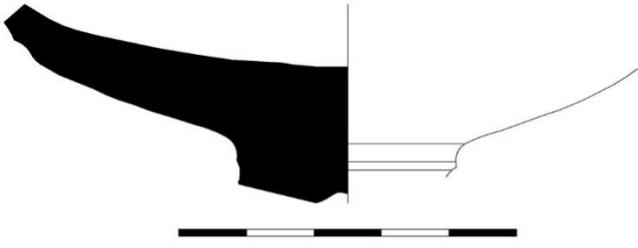
Kat. No: 7

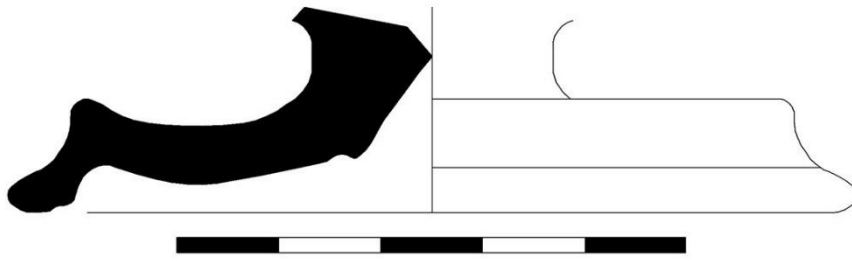
Kat. No: 8

Kat. No: 9

Kat. No: 10

